

عنوان

شیوه های تبلیغ دین در آیات و روایات

استاد راهنما

سرکار خانم طیبه بیات

پژوهشگران

مرضیه معصومی ، مرضیه عاشوری ، پریوش جمشیدی ، سارا رمضان‌ی ، زیبا صالحی

پائیز 1396

چکیده

تبلیغ اسلامی نوع خاص ارتباط است که گاه با هدف آموزش گاه اغناء و گاه با داشتن مخاطب انجام می گیرد ، این تحقیق با رویکرد تحلیلی و توصیفی به بررسی شیوه های تبلیغ دینی را در آیات و روایات پرداخته است و بدیهی است که تبلیغ برای موفق بودن و یافتن پاسخ های عملی برای پرسش هایی از قبیل رشته های علوم انسانی سود می جوید با نگاه جامع و کلی ملاحظه می کنیم که تبلیغ در زندگی اولیه نقش داشته و از دیدگاه دینی تبلیغ همانند جایگاه قلب انسان به بدن است به منظور این کار روشهای تبلیغی زیادی را به می گیرند ولیکن روش های تبلیغی رسانه ای و اینترنتی سازنده تر و پرکاربرد تر است لذا با پیشرفت علم و تکنولوژی از این کار بیشتر استفاده می شود و علاوه بر این ها تبلیغی سازنده تر است که شخصی مبلغ شرایطی از جمله روحی ، آگاهی ، دانش و بیش را دارا باشد .

کلید واژه ها : شیوه ، تبلیغ ، ابزار ، رسانه .

مقدمه *Error! Bookmark not defined.*

بخش اول : کلیات

1-1: تعریف و تبیین موضوع 3

2-1: اهمیت و ضرورت تحقیق *Error! Bookmark not defined.*

3-1: اهداف و فواید 5

4-1: پیشینه *Error! Bookmark not defined.*

5-1: طرح مسأله و سؤالات تحقیق 7

6-1: فرضیه تحقیق 8

7-1: روش تحقیق 9

8-1: ساختار تحقیق 10

9-1: مفهوم اصطلاحات و واژه های کلیدی 11

10-1: مشکلات و موانع تحقیق 12

بخش دوم : مفهوم شناسی و اهداف تبلیغ

فصل اول : مفهوم شناسی و اهمیت تبلیغ *Error! Bookmark not*

defined.

1-1: تبلیغ در آیات 14

2-1 : تبلیغ در روایات 15

3-1 : تبلیغ از دیدگاه امام راحل (ره) 16

4-1 : تبلیغ در بیان رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) **Error! Bookmark not**

16defined•

5-1 : تبلیغ در مفهوم کلی 17

6-1 : تبلیغ در زبان فارسی 17

7-1 : تبلیغ از دیدگاه بزرگان 17

1-7-1 : تبلیغ از دیدگاه رئیس دانشکده تبلیغ اسلامی 18

2-7-1 : تبلیغ از دیدگاه محمد قطب 18

3-7-1 : تبلیغ از دیدگاه زین العابدین رکابی 18

4-7-1 : تبلیغ از دیدگاه محسن خندان 18

8-1 : تبلیغ در اصطلاح 19

9-1 : تبلیغ در غرب 19

10-1 : جایگاه و اهمیت تبلیغ در آینه آیات 19

1-10-1 : جایگاه و اهمیت تبلیغ در روایات 20

2-10-1 : جایگاه تبلیغ از دیدگاه امام خمینی (ره) 21

3-10-1 : اهمیت تبلیغ از نظر دین 22

4-10-1 : اهمیت تبلیغ از نظر عقلی 22

5-10-1 : اهمیت تبلیغ در جهان امروز 22

6-10-1 : اهمیت تبلیغ از دیدگاه شهید مطهری 24

24	7-10-1 : اهمیت تبلیغ از نظر دیگران.....
26	1-2 : آشنا ساختن مخاطبان به راز آفرینش.....
26	2-2 : تزکیه و پرورش صفات الهی در انسان.....
27	3-2 : ایجاد منش عدالت خواهی.....
27	4-2 : ایجاد انگیزه تفکر و تحرک در کشف حقایق.....
27	5-2 : دعوت به آزادی اجتماعی و معنوی.....
28	6-2 : دعوت به مکارم الاخلاق.....
29	7-2 : دعوت به تعلیم و تعلم.....
30	8-2 : تحقق جامعه اسلامی.....
30	9-2 : ریشه کن کردن فساد.....
30	10-2 : اسلام سازی افکار عمومی.....
30	11-2 : برآورده کردن نیاز های روحی.....
31	12-2 : آشنا شدن با چیستی واقعی دین.....
31	13-2 : چگونگی حل مشکلات در سایه دین.....
31	14-2 : چگونگی رسیدن به جامعه آرمانی توسط دین.....

بخش سوم : ابزارها و شیوه های تبلیغ

فصل اول : ابزار تبلیغ • *Error! Bookmark not defined.*

23	1-1 : رسانه های مکتوب.....
34	2-1 : رسانه های دیداری.....
36	3-1 : رسانه های شنیداری.....

منابع و مأخذ

* قرآن کریم

2. انوری ، حسن ، فرهنگ فشرده سخن ، تهران ، کتابخانه ملی ایران ، 1312 .
3. افتخاری ، اصغر ، سیره تبلیغی پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله و سلم) ، چاپ اول ، تهران ، سازمان تبلیغات اسلامی مؤسسه بوستان کتاب ، 1372 .
4. امامی ، کاووس ، عصر تبلیغات ، تهران ، سروش ، 1379 .
5. بچاری ، جعفر ، تبلیغ ، چاپ اول ، قم ، نورالنور ، 1383 .
6. بشیر ، حسن ، دعوت اسلامی مفاهیم بنیادین فرهنگ اسلامی ، تهران ، فرهنگ اسلامی ، 1393 .
7. پارتازیان ، کامبیز ، نگاهی به تأثیرات اینترنت و فضای مجازی بر روند دین داری ، چاپ اول ، تهران ، دار المعارف ، 1387 .
8. جعفری ، علی ، تبلیغ و جوانان ، چاپ اول ، قم ، فلاح ، 1382 .
9. جعفر ، محمد علی ، روش تبلیغ اصول مبانی و قالب ها ، قم ، انتشارات قم ، 1381 .
10. جهرمی ، مهدی ، آسیب شناسی دینی از منظر شهید مطهری ، چاپ اول ، قم ، سوره ، 1378 .
11. حمیم ، سلیمان ، فرهنگ بزرگ فارسی - انگلیسی ، چاپ نهم ، تهران ، 1370 .
12. حیدری ، احمد رضا ، خلاصه مقالات تبلیغات ، تهران ، سازمان تبلیغات ، 1371 .
13. خنیفر ، حسین ، روش ها و فنون تدریس ، چاپ دوازدهم ، قم ، بوستان کتاب ، 1393 .
14. خندان ، محسن ، تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی ، تهران ، سازمان تبلیغات اسلامی ، 1374 .

15. خمینی ، روح الله ، صحیفه نور ، تهران ، مجموعه رهنمودهای امام خمینی (ره) ، 1362 .
16. _____ وصیت نامه سیاسی الهی ، تهران ، نشر فرهنگی ، رجایی ، بی تا.
- 17 . خاکبان ، سلیمان ، روحانیت و حوزه ها ، چاپ دوم ، تهران ، کانون اندیشه جوان ، 1391 .
18. دانشمند ، مرتضی ، از نزدیکیان آغاز کن ، قم ، معاونت تبلیغ دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ، 1377.
- 19 . دهقانی اشکدري ، عباس ، روشهای تبلیغی پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) ، چاپ دوم ، تهران ، بوستان کتاب ، 1370 .
- 20 . دشتی ، محمد ، فرهنگ سخنان پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) ، چاپ اول ، تهران ، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امیر المؤمنین (علیه السلام) ، 1389 .
21. ذوالفقاری ، راضیه ، اخلاق کاربردی مبلغ ، قم ، مؤسسه بوستان کتاب ، بی تا .
22. ذوالنوری ، مجتبی ، آگاهی سیاسی و نقش آن در تبلیغ ، چاپ اول ، قم ، دارالمعارف ، 1387 .
23. رجائی نژاد ، محمد ، تحجر گرایی ، در منظومه فکری امام خمینی (ره) ، قم ، معاونت فرهنگی ستاد مرکزی بزرگداشت امام خمینی (ره) ، 1393 .
24. رهبر ، محمد تقی ، پژوهشی در تبلیغ ، چاپ اول ، تهران ، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی ، 1371 .
25. زورق ، محمد حسن ، مبانی تبلیغ ، چاپ اول ، تهران ، صدا و سیما ، 1386 .
26. سجستانی اردی ، ابی داود سلیمان بن اشعث ، مترجم ، حسن ابی داود ، بیروت ، دارالفکر ، 1421 .
27. سیاح ، احمد ، فرهنگ دانش آموز ، چاپ چهارم ، تهران ، اسلام ، 1383 .
28. سویی ، پورشه ، به سوی آموزش شنیداری – دیداری ، پیروز سیار ، تهران ، سروش ، 1366.
29. شاکر ، محمد کاظم ، قرآن در آیین پژوهش ، چاپ اول ، بی جا ، هستی نما ، 1380 .
30. شرفی ، حسین ، تبلیغ دینی ، شاخصه ها و بایسته ها ، قم ، مؤسسه بوستان کتاب ، 1377 .

31. شیرازی ، بی آزار ، انقلاب فرهنگی و تبلیغی ، چاپ دوم ، شیراز ، برهان ، 1360 .
- 32 . صافی گلپایگانی ، لطف الله ، با جوانان ، قم ، دفتر تنظیم و نشر آثار آیت الله صافی گلپایگانی ، 1394 .
- 33 . صلاح ، نصر ، جنگ روانی ، مترجم، حقیقت کاشانی ، تهران ، سروش ، 1380 .
- 34 . طباطبایی ، محمد حسین ، المیزان فی تفسیر القرآن ، چاپ پنجم ، قم ، دفتر انتشارات اسلامی ، 1417ق .
35. عبدالمحمدی ، حسین ، در آمدی بر سیره تبلیغی معصومان (علیهم السلام)، قم ، مهر امیرالمؤمنین(ع) ، 1388 .
- 36 . عالم زاده نوری ، محمد ، راه و رسم طلبگی ، چاپ اول ، تهران ، مؤسسه فرهنگی ولاء منتظر ، 1389 .
37. عباسی ، محسن ، کاری باید کرد ، چاپ اول ، تهران ، معاونت پژوهشی و آموزشی سازمان تبلیغات اسلامی سپهر ، 1369 .
- 38 . علی کرمی ، رضا ، روش های تبلیغ ، چاپ اول ، قم ، دارالثقلین ، 1377 .
39. قرائتی ، محسن ، اسلام شناسی جوانان ، تهران ، مرکز فرهنگی درسهای از قرآن ، 1375 .
- 40 . _____ قرآن و تبلیغ ، چاپ چهارم ، تهران ، 1385 .
- 41 . کریمی ، مصطفی ، قرآن قلم و قلم شناسی دین ، چاپ پنجم ، تهران ، مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) ، 1382 .
42. کاظمی ، علی ، بهسازی تبلیغات دینی ، قم ، قرآن ، بی تا .
- 43 . کاویانی ، محمد ، روان شناسی و تبلیغات ، قم ، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه ، 1386 .
- 44 . مطهری ، مرتضی ، حماسه حسینی ، چاپ پنجاه و یک ، تهران ، صدرا ، 1389 .
- 45 . _____ فرهنگ معاصر ، چاپ سوم ، تهران ، انتشارات جامعه و فرهنگ ، 1390 .

46. _____تبلیغ و مبلغ ، قم ، دفتر تبلیغات اسلامی ، 1377 .
47. _____سیری در سیره نبوی ، چاپ پانزدهم ، قم ، صدرا ، 1375 .
48. ملا نوردی ، حسین ، روش سخنرانی دینی ، چاپ چهارم ، قم ، مرکز مدیریت حوزه های علمیه به سفارش مرکز آموزشهای تخصصی تبلیغ ، 1392 .
49. محمدی نیا ، اسدالله ، جایگاه معلم و مبلغ در قرآن کریم ، قم ، بی نا ، 1390 .
50. مجلسی ، محمد باقر ، بحارالانوار ، بیروت ، مؤسسه الوفاء ، 1403 .
51. مجلسی ، رستم ، سفینه البحار ، قم ، مرکز حوزه های علمیه ، 1371 .
52. میرزایی مقدم ، داوود ، مبلغان دینی و مخاطب شناسی ، چاپ اول ، قم ، دار المعارف ، 1387 .
53. موگهی ، تبلیغ و مبلغ در آثار شهید مطهری ،
54. مشیری ، مهشید ، فرهنگ زبان فارسی ؛ الفبایی ، تهران ، صدا و سیمای جمهوری اسلامی ، ایران ، 1369 .
55. مزروعی ، علیرضا ، منزلت تبلیغات دینی و آسیب شناسی آن از دیدگاه شهید مطهری ، سایت سازمان تبلیغات اسلامی ، بی تا .
56. مکارم شیرازی ، ناصر ، بهسازی تبلیغات دینی ، مترجم ، علی کاظمی ، قم ، قرآن بی تا .
57. مؤلف رستمی ، محمد علی ، تجارب مبلغین در خصوص جذب جوانان ، چاپ اول ، قم ، دار المعارف ، 1391 .
58. محمودی ، امیر ملک ، راهنمای تبلیغ نکات مهم و کاربردی در تبلیغ ، قم ، مشهور ، 1382 .
59. نیک فال ، محمد حسین ، جامعه شناسی و تبلیغ ، قم ، اشک یاس ، 1386 .
60. هاشمی رفسنجانی ، اکبر ، فرهنگ قرآن ، قم ، مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی مؤسسه بوستان کتاب ، 1386 .

61. واسعی ، علی رضا ، در آمدی بر روش های تبلیغ ائمه (علیه السلام) ، قم ، معاونت پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی ، 1386 .

منابع عربی

62. ابن منظور ، محمد بن مکرم ، لسان العرب ، بیروت ، بی نا ، 1408 .
63. التمیمی آمدی ، عبد الواحد ، غررالحکم شرح خوانساری ، چاپ دانشگاه تهران ، بی تا .
64. ابی جعفر محمد بن الحسن ، الامالی ، چاپ اول ، قم ، دارالثقافه ، 1414 .
65. احمد غلوش ، احمد ، دعوه السلامی ، تهران ، مؤسسه بوستان کتاب ، 1375 .
66. حرانی ، ابن شعبه ، تحف العقول ، تهران ، شرکت چاپ و نشر بین الملل ، 1367 .
67. حر عاملی ، محمد بن حسن ، وسائل الشیعه ، قم ، انصاریان ، 1373 .
68. طبرسی ، ابوالفضل علی ، مشکات الانوار فی غرراخبار ، محقق، مترجم، مهدی ، هوشمند ، قم ، دار الحديث ، 1418 .
69. فتحی شعیر ، محمد ، وسائل العلم المطبوعه ، چاپ اول ، تهران ، سازمان تبلیغات اسلامی ، 1374 .
70. فیض کاشانی ، محسن ، المحجه البیضاء فی تهذیب الاحیاء ، بی جا ، بوستان کتاب ، 1340 .
71. کلینی ، محمد بن یعقوب ، اصول کافی ، تهران ، اسلامیة ، بی تا.
72. کراجکی ، ابوالفتح محمد بن علی ، معدن الجواهر ، تهران ، بی نا ، 1394 .
73. اولوسون ، دیوید ، رسانه ها و نمادها ، مترجم ، محبوبه ، مهاجر ، تهران ، سروش ، 1377 .
74. مک لوهان ، هربرت مارشال ، برای درک رسانه ها ، مترجم ، سعید آذری ، تهران ، مرکز تحقیقات صدا و سیما ، 1377 .